

PAS

Een sluipend ziekteproces

CASUS

DIAGNOSE

Een 66-jarige man met hereditaire spastische paraparese (HSP; ziekte van Strümpell), een progressieve erfelijke aandoening van het ruggenmerg die een langzaam toenemende stijfheid en spasticiteit veroorzaakt. De aandoening wordt gekenmerkt door een spastisch gangbeeld met flexie-adductie-endorotatiepatroon waarbij de voeten naar binnen draaien. De mate van spasticiteit is bij cliënt links iets sterker dan rechts. Cliënt heeft tevens twee varusholvoeten met spitsstand van de voorvoeten, geleidelijk ontstaan bij spasticiteit.

KORTE MEDISCHE ANAMNESE

Cliënt is al sinds zijn dertigste bekend met klachten. De bedrijfsarts adviseerde hem daarom al vroeg om aangepast werk te verrichten (zittend). Toch heeft hij altijd onbeperkt zijn normale werk kunnen uitvoeren. De klachten werden echter ernstiger vanaf zijn vijftigste levensjaar. Hij ging minder soepel lopen, werd stijver en ontwikkelde een typisch spastisch looppatroon. Dat leidde tot instabiliteit bij het lopen, doordat de voorvoet van de ene voet voortdurend aanstootte tegen de hak van de andere voet. Dat ging gepaard met regelmatig strompelen en struikelen.

COMPLICATIES

Er zijn geen verdere complicaties.

THERAPIE

Cliënt heeft fysiotherapie gehad, maar

© FOTO: ROB NELISSE

>>> 2

ACTIE IN DE WOND

Op 30 januari 2008 vindt voor de negende keer het jaarlijkse symposium over de diabetische voet plaats. Onder de welluidende titel 'Actie in de wond' opent mevrouw H. Klopper-Kes, voorzitter van de raad van bestuur van Ziekenhuisgroep Twente het symposium in het Twenteborg ziekenhuis. In een groot aantal workshops komen vrijwel alle deelgebieden van de proble-

matiek rondom de diabetische voet aan de orde. Verspreid over de dag komt ook nog een aantal nationaal en internationaal vermaarde sprekers aan het woord.

Zo gaat de Amerikaanse chirurg D.G. Armstrong in op de verschillende modaliteiten om een wond te doen helen en de Britse internist J.W. Jeffcoate gaat dieper in op de Charcotvoet.

Verder zijn er naast chirurgen en internisten een bewegingswetenschapper, een nurse practitioner en een wondconsulent.

Voor informatie en inschrijving kunt u het beste contact opnemen met het symposiumsecretariaat in het Twenteborg ziekenhuis: Mevrouw E. van Vooren-van Gerven, Postbus 7600, 7600 SZ Almelo, 0546-693514.

een sluipend ziekteproces

Behandelend arts

Helma Hijdra, revalidatiearts i.o.
Revalidatiecentrum Leijpark, Tilburg

Behandelend schoentechnicus

Ludwig Smits,
Buchrnhornen vestiging Tilburg

dat verminderde de klachten niet. Steunzolen boden evenmin een oplossing. De huisarts verwees cliënt vervolgens door naar de revalidatiearts voor revalidatie en behandeling. Deze arts besloot tijdens de intake met cliënt tot een afspraak op het schoenenspreekuur. Cliënt droeg voorheen alleen confectieschoenen.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

De spasticiteit veroorzaakt een spastische parese van de voetheffing. Daardoor gaat de voet automatisch omlaag hangen. De schoen dient deze beweging tegen te gaan. Daarnaast dient de schoen de endorotatie zoveel mogelijk te compenseren en de kans op struikelen zoveel mogelijk te voorkomen. Cliënt heeft door de spasticiteit weinig kracht in de benen. Het kost hem dus

veel inspanning om het gewicht van de schoenen te dragen.

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

De schoentechnicus kiest voor een hogere orthopedische schoen (vijftien centimeter hoog). Daarin brengt hij een Dynamische enkelomsluiting aan dat voorkomt dat de voorvoet omlaag gaat hangen. Deze voorziening houdt de enkel in een hoek van negentig graden en ondersteunt daarmee de voetheffing. Om het wrijvingscontact tussen de huid van het onderbeen en de bovenzijde van de schoen te verminderen, voert de schoentechnicus de schoen uit met een zachte schuimkraag (boordpolster). Een verhoogde teensprong vergroot de afstand tussen de tenen en het loopoppervlak om zo de kans op struikelen te minimaliseren. Verder drukt een voor-

© FOTO: ROB NELISSE

OBSERVATIE HELMA HIJDRA:

“Je kunt mensen met een spastisch looppatroon niet dwingen in een andere stand, want dan verliezen ze hun balans. Vaak hebben ze zich een levenlang aangeleerd hoe ze zich met hun spasticiteit het beste kunnen voortbewegen. Dat moet je niet meer veranderen. Maar je kunt wel onderzoeken hoe je hen meer stabiliteit kunt geven. We zoeken daarom naar de balans tussen enerzijds wat comfortabel en haalbaar is voor de cliënt en anderzijds wat wij denken dat nodig is.”

“Opvallend aan deze casus is dat de cliënt helder en realistisch kan formuleren waar hij last van heeft en wat hij nodig heeft. Niet alle cliënten kunnen dat zo goed. Zijn vraag was ook heel functioneel: ik wil me beter kunnen voortbewegen.”

“Wat ik mooi vind, is dat het resultaat precies voldoet aan onze verwachtingen. Je weet van tevoren niet zeker in hoeverre iemand met een dergelijk looppatroon geholpen is met een orthopedische schoen. Dat blijkt wel zo te zijn. Het is erg leuk dat het resultaat zo mooi aansluit bij wat we van tevoren hadden bedacht.”

voetpronatie de buitenzijde van de voorvoet omhoog, waardoor de grote teen (straal 1) dieper in het voetbed komt te liggen. Dat leidt tot een naar buiten draaiende beweging van de voeten (exorotatie), die als tegenwicht fungeert voor de overheersende endorotatiestand. Door de lichte spitsstand ligt de bal van de voet dieper dan de hiel. Een hakverhoging zorgt ervoor dat de hiel eerder afrolt dan de bal. Dat draagt bij aan een betere afwikkeling van de voet. De hak is bovendien afgerond, zodat cliënt soepeler neerkomt bij de afwikkeling. Door de spitsstand is er een voortdurende druk naar voren. Om de druk op de wreef die daardoor ontstaat zoveel mogelijk te verzachten, krijgt de schoen een zachte, gepolsterde tong. Gekozen wordt voor zo licht mogelijke materialen. Het opheffen van de schoen

kost dan de minste kracht. De schoen-technicus besluit daarom tot het toepassen van een combinatie van multiform materiaal en kurk voor het supplement. Ook het gelijkde onderwerk is gemaakt van lichtgewicht materiaal. Rond de zool is een smalle lichtgewicht poro-rand aangebracht om het zool- en hakoppervlak te verbreden en te stabiliseren.

HET RESULTAAT

Het looppatroon van cliënt is veel stabiel geworden. Hij struikelt niet meer en staat door de schoenen steviger op zijn voeten. Cliënt is zeer tevreden met het resultaat. Hij kan zonder de schoenen niet meer functioneren.

MODEL

- Klassiek hoog model
- Zachte, gepolsterde tong
- Een boordpolster
- Sluitingswerk bestaat uit een combinatie van ringen en haken
- Gelijkd onderwerk

BIJZONDERHEDEN

- Lichtgewicht

VOORZIENINGEN

- Dynamische enkelomsluiting
- Hakverhoging
- Hakafronding
- Verhoogde teensprong

© FOTO'S: ROB NELISSE

OBSERVATIE LUDWIG SMITS:

“Het bijzondere aan deze casus is dat cliënt van tevoren niet had kunnen bedenken hoe functioneel de orthopedische schoenen voor hem zouden zijn. Dat zie ik vaker, dat cliënten verrast zijn over de mogelijkheden die schoenen hen bieden. Pas dan merken ze ook wat ze in de periode voordat ze de orthopedische schoenen kregen, allemaal niet meer konden. En beseffen ze wat ze al die jaren gemist hebben. Dat is vaak een sluipend proces. Als je een ernstig auto-ongeluk krijgt en je hebt van de ene op de andere dag een dwarslaesie, dan is het je direct duidelijk wat je niet meer kunt. Dat werkt bij dit soort ziektebeelden heel anders. Elke dag kun je een stukje minder en dat merk je vrijwel niet. Je past je telkens opnieuw aan aan de voortschrijdende beperkingen. Je went eraan. Pas als je dan de orthopedische schoenen aantrekt, merk je het grote verschil.”

© FOTO: ROB NELISSE

ONDERZOEK MARKT VOOR COMFORTSCHOENEN

Gedurende een periode van een half jaar heeft een studente van de Fontys Hogeschool een afstudeeronderzoek gedaan binnen Penders Voetzorg naar de beste strategie en locatie voor een nieuw verkooppunt van comfortschoenen. Zij heeft als eindproduct een marketingplan geschreven met daarin interessante resultaten die Penders Voetzorg op weg kunnen helpen om de activiteiten op het gebied van de verkoop van comfortschoenen uit te breiden.

MINISYMPOSIUM

Revalidatieartsen in met name de regio Noord-Brabant zijn van harte uitgenodigd op het minisymposium dat Buchrnhornen organiseert op dinsdag 15 januari. Het belooft een gevarieerd programma te worden. Zo vindt er een practicum enkel-voetorthoses plaats, inclusief drukmeting en video-opnames. Daarna volgt een workshop waarin gezocht wordt naar een bij de gekozen orthese passende schoenvoorziening. Een orthopedisch chirurg houdt een

voordracht over de nieuwste operatietechnieken en tot slot staat het 'Screeningsformulier orthopedische hulpmiddelen' centraal in een plenaire discussie. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de hoofdvestiging van Buchrnhornen in Eindhoven. Inschrijving vindt plaats op volgorde van aanmelding.

VERHUIZING VESTIGING TIEL

Half december zal de huidige vestiging van Penders Voetzorg te Tiel, Nieuwe Tielseweg 8, verhuizen naar een nieuw pand binnen de centrale entree van het Rivierenland Ziekenhuis. Nieuw binnen deze locatie is de winkel waar mensen terecht kunnen voor comfortschoenen (zonder afspraak). Alle consulten blijven zoals voorheen alleen op afspraak.

ORTHOPEDISCHE SCHOENEN IN VEENDAM

Vanaf begin 2008 kunnen cliënten voor orthopedisch schoeisel terecht in de OIM-locatie in Veendam. Het geheel verbouwde pand aan de Beneden Westerdiep 83a heeft naast een goed geoutilleerde ontvangstruimte diverse

sprekkamers. Naast orthopedische schoenvoorzieningen bestaat de dienstverlening uit mammacare-producten, lichte orthopedische voorzieningen, therapeutisch elastische kousen en ADL-artikelen.

CROCS VOOR HET HELE TEAM

Tijdens het najaarscongres van de Vereniging Revalidatie Artsen in Ermelo op 31 oktober en 1 november is in de stand van Federatie PAS geraden naar het gewicht van een pompoen. M.C. van Egdom van het St Jansdalziekenhuis in Harderwijk heeft daarmee crocs voor het hele team gewonnen.

PASMATENDAG

Op 18 en 19 januari 2008 organiseert Federatie PAS de 4e editie van de PASmatendag. Meer dan honderd orthopedisch schoentechnici, podotherapeuten en pedicures komen dan bij elkaar in het Golden Tulip hotel te Hoenderloo. Het thema voor dit jaar richt zich op de ontwikkeling van totale voetzorg. Door middel van diverse lezingen en workshops wordt hier aandacht aan besteed.

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn: Buchrnhornen, Hanssen, OIM Orthopedie, Penders en POM.

Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Appingedam, Arnhem, Assen, Baarn, Bedum, Beetsterzwaag, Beilen, Bergen op Zoom, Bochtoltz, Bolsward, Boxmeer, Boxtel, Breda, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Coevorden, Culemborg, Delft, Delfzijl, Den Haag, Dieren, Doetinchem, Dokkum, Dordrecht, Driehuis, Ede, Eindhoven, Elburg, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Hardenberg, Harderwijk, Haren, Heemskerk, Heemstede, Heerde, Heerenveen, Heerlen, Heiloo, Helmond, 's Hertogenbosch, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hoogeveen, Joure, Kerkrade, Koudum, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Meppel, Naaldwijk, Nieuwolda, Nijmegen, Noordwijk, Ommen, Oosterwolde, Opende, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sassenheim, Sittard, Sneek, Stadskanaal, Steenwijk, Stiens, St. Nicolaasga, Tegelen, Ter Apel, Terneuzen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Veendam, Velp, Velsbroek, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Wagenborgen, Weert, Weiteveen, Winschoten, Winsum, Zaandam, Zevenaar, Zoetermeer, Zuidhorn, Zuidlaren, Zwolle

PRODUCTIE

Sj-tekst, Amsterdam

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrnhornen
Léon Hahn, Hanssen
Tiny Smit, OIM Orthopedie
Rianne Cortenbach, Penders
Dirk Ruitenbeek, POM

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING & FOTOGRAFIE

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, fotografie, Hedel

SLUITINGSDATUM

PAS-info 1-2008, januari 2008

Overname van artikelen is mogelijk na schriftelijke toestemming van de redactie.